

Leden Vaste Commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum 24-06-2022
Briefnummer 595091 / CH Onderwerp: beleidsbrief
Inlichtingen 0622991579 hoger onderwijs

Geachte leden van de vaste Kamercommissie OCW,

Donderdag 30 juni debatteert uw Kamer over de langverwachte beleidsbrief hoger onderwijs van minister Dijkgraaf. De AOb is verheugd om te lezen dat het kabinet de problemen in het wetenschappelijk onderwijs na een jarenlang actietraject onderkent en bereid blijkt om fors te investeren in de toekomst van de sector. Voor de juiste besteding van de middelen en voor de verdere uitwerking van de plannen uit de beleidsbrief geven wij u graag enkele punten van aandacht mee.

Voor de AOb is het van belang dat de aangekondigde investeringen daadwerkelijk bijdragen aan het oplossen van de grootste problemen. Deze problemen zijn voor een belangrijk deel het gevolg van de tekorten in de structurele onderzoeksfinanciering. Met de middelen die door het kabinet beschikbaar worden gesteld kunnen de te hoge werkdruk (als gevolg van groeiende studentenaantallen en onderfinanciering van het onderzoek), het hoge aandeel tijdelijke dienstverbanden voor onderzoekers en docenten en het gebrek aan verwevenheid van onderwijs en onderzoek worden aangepakt.

Verweef onderwijs en onderzoek, beperk het aantal tijdelijke contracten

De werkomstandigheden voor onderzoekers en docenten met een tijdelijk dienstverband vormen een inbreuk op de baanzekerheid, het loopbaanperspectief en de sociale veiligheid. Ook draagt het bij aan een torenhoge werkdruk in de vorm van onbetaald structureel overwerk. De AOb acht het mede de verantwoordelijkheid van het kabinet om deze problemen op te lossen door aan de investeringen de juiste bestemming te geven en zo nodig af te dwingen. Hiervoor moet er een expliciete koppeling komen tussen onderwijs en onderzoek.

Starters- en stimuleringsbeurzen die tijdelijk aan bepaalde categorieën wetenschappers worden toegekend leiden ertoe dat wetenschappers zich alleen richten op onderzoek en (bijna) geen onderwijstaken verrichten. Structurele onderwijstaken worden door universiteiten vervolgens permanent ingevuld met tijdelijke dienstverbanden. Deze ontwikkeling dient te worden gestopt. Het is niet alleen tegengesteld aan Europese regelgeving over dienstverbanden, maar ook met de basisprincipes van goed werkgeverschap: structurele taken = vast werk. De Haagse rechtbank heeft recent aangegeven dat personeelsbeleid louter gericht op het tijdelijk in dienst houden van personeel in strijd is met de bedoeling van de Europese regelgeving, met name wanneer de studentenaantallen jaarlijks groeien.

De AOb verwijst naar de voorstellen van WOinActie ingebracht bij de werkgroep Rolling Grants. Als alternatief voor de starters- en stimuleringsbeurzen wijzen zij op

rolling grants in de vorm van structurele subsidies voor alle wetenschappelijke functies. Dit garandeert dat onderzoek en onderwijs binnen één functie worden uitgevoerd. Daarmee wordt ook de kwaliteit van het academisch onderwijs beter geborgd en de werkdruk verlaagd. We spreken een voorkeur uit voor kleinere beurzen, die gericht zijn op innovatie en het aanpakken van structureel overwerk, en niet gebruikt worden als instrumenten voor carrière en prestige.

Betrek de vertegenwoordiging van de beroepsgroep bij de uitwerking

Daar waar de minister in zijn beleidsbrief verwijst naar nog te voeren overleg met docenten, onderzoekers of personeel in het algemeen, verzoekt de AOb om ook de vakorganisaties als vertegenwoordigers van het personeel te betrekken. De AOb heeft, als rechtsoptvolger van de VAWO, de vakbond voor de wetenschap, al 60 jaar ervaring met het behartigen van de belangen van het personeel binnen de sector wetenschappelijk onderwijs en onderzoek en in het bijzonder de universiteiten. Onze leden voelen zich niet gehoord of vertegenwoordigd, wanneer alleen besturen en het management van de universiteiten in het overleg worden betrokken.

In dezelfde brief kondigt de minister aan dat hij in het verlengde van de evaluatie van het bestuursakkoord flexibilisering lerarenopleidingen in gesprek gaat met de lerarenopleidingen (zowel in het hbo als het wo) over de mogelijkheid van een (sector)plan om het opleidingsaanbod te versterken en te coördineren. Hier worden wij eveneens graag bij betrokken. Hetzelfde geldt voor het gesprek over de middelen die vrijkomen voor hbo-opleidingen in tekortsectoren, waaronder het onderwijs. Voor wat betreft de lerarenopleidingen worden we graag aangehaakt.

Uiteraard zijn we altijd bereid om de inhoud van deze brief nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Tamar van Gelder
Voorzitter Algemene Onderwijsbond